

NEWSLETTER

institut
VÁCLAVA
KLAUSE

Editorial

Václav Klaus: Evropa žádný národ nemá

Jiří Weigl: Nedostatečná na vysvědčení českého školství

Václav Klaus: Nezastupitelná role Turecka v dnešním nebezpečném světě

Václav Klaus: K atentátu na D. Trumpa

Ivo Strejček: Nejen Amerika je vážně nemocná, spolu s ní i celý Západ

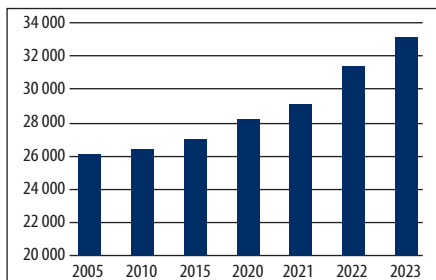
Jiří Weigl: Žádná naděje po britských a francouzských volbách

Ladislav Jakl: Ukrajina: osvobození, nebo dobytí?

LETNÍ GRAF IVK

Stále dražší automobily

průměrná prodejní cena nového osobního vozidla v EU (v tis. EUR)

Zdroj: Zdroj: Morgan Stanley, 2024

Institut Václava Klause o.p.s.

Šárecká 15/29
160 00 Praha 6

e-mail: office@institutvk.cz
www.institutvk.cz

IVK – Newsletter
Institutu Václava Klause
Registrace MK ČR E 11024
Periodicita: měsíčník
Datum vydání: 23. 7. 2024

Evropa žádný národ nemá

Václav Klaus

Máme se jako konzervativci nad výsledkem eurovoleb radovat nebo být raději opatrní?

Eurovolby mohly z hlediska konzervativce dopadnout daleko hůře. Mnohem více hlasů mohla dostat Fialova ODS nebo Rakušanův STAN, mohli jsme číst headliny, že v nich zvítězila Nerudová, což se nestalo. Místo toho čteme, že vyhrál Turek, eventuálně Konečná. Takže k jistému pozitivnímu posunu došlo.

Udělal jsem si sám na sobě test a řekl jsem si, co by se asi stalo, kdybych přibližně před dvaceti lety upadl do kómatu, a probudil se letos před volbami: Skoro žádnou kandidátku bych neznal, kromě umírající sociální demokracie nebo zelených. Piráti? Motoristé? Spolu? Stačilo! ANO? Co to je!? Dá se tvrdit, že se celá česká politická scéna přeformátovála a tento proces bude pokračovat?

Nad tím si zoufám. Jméno sociální demokracie sice zůstalo zachováno, ale strana získala kolem jednoho procenta hlasů, což je fascinující. Pak byste tam našel ještě ODS, ale ta je přeformátovaná absolutně. S kolegou a někdejší europoslancem Ivo Strejčkem jsme se shodou okolností dívali na výsledky voleb z před dvaceti let, kdy proběhly první volby do Evropského parlamentu za české účasti, a ODS tehdy získala devět mandátů. Dnes pouhé tři. Ale předseda občanské demokracie Petr Fiala se vůbec netváří smutně, je s tím výsledkem v podstatě spokojen, jak dal najevo v rozhovoru pro Mladou frontu Dnes. Přitom nevím, co může být větší prohra.

Já už vůbec nevnímám ODS jako samostatnou stranu, Petr Fiala mluví a vystupuje jako předseda Spolu.

To je dobrý postřeh. On také do Občanské demokratické strany nepatří, spadl do ní omylem po pádu Nečasovy vlády, kdy se za něj zoufale hledala náhrada. Zlé jazyky dokonce tvrdí, že i když Fiala nikdy v ODS nebyl, rovnou se stal jejím předsedou. Což

ovšem nemohu dokázat, protože už dávno s touto stranou nemám nic společného. Nemělo by být zapomenuto, že jsem nemohl přežít už Topolánkovu ODS, kdy jsem někdy v roce 2008 demonstrativně odmítl statut čestného člena nebo dokonce čestného předsedy strany. Takže občanskou demokracii v žádném případě hájit nechci. Spousta lidí říká, že přece jde o mou bývalou stranu a hájit bych ji měl, ale ne, nemohu. Ani jediným slovem.

Nejsem sám, kdo jako bývalý „devadesátkový“ volič ODS doufal, že po svém odchodu z ODS, ale především po konci vašeho druhého prezidentského mandátu, se nějakým způsobem do aktivní politiky vrátíte. Teď jste podpořil hnutí Motoristé sobě a Filipa Turka, jeho předseda Petr Macinka je manažerem vašeho Institutu.

EDITORIAL

Je léto. Období, kdy by se toho nemělo dít moc. Sezóna sběru a zavařování okurek, ospalých parných odpolední a po večerních bouřek. Přesto se toho děje mnoho.

Parlament sice odjel na prázdniny. Ještě před tím ale stihl posunout dál zákon o rozšíření a zvýšení televizních poplatků, jako by nebylo nic podstatnějšího. Vláda bohužel zasedá dál. Řeší se česká podoba Green Dealu, balíku zákonů, které citelně sniží životní úroveň občanů České republiky. Hezky v létě, když jsou všichni na prázdninách a politice nevěnují pozornost. Cílem je zdražením některých výrobků a služeb omezit jejich spotřebu. Takto to ale lidem nikdo neříká, respektive nikdo z vlády. Opakovat to ale stále dokola už přijde člověku poněkud trapné. Lidé si na to musí asi přijít sami.

Existují jedinci, kteří nesedí s rukama v klíně a něco se snaží dělat. Takovým člověkem je nepochybně maďarský ministerský předseda Viktor Orbán, jehož osobnost dalece přesahuje přirozenou váhu a vliv malé středoevropské země, v jejímž čele stojí. V tuto chvíli by měli mít již všichni premiéři EU na stole Orbánův desetibodový plán pro mír na Ukrajině, který vychází z jeho diplomatických konzultací s prezidenty Zelenským,

(Pokračování ze strany 1)

Putinem, Erdoganem, Si Ťin-pchingem a s kandidátem na prezidenta USA Donaldem Trumpem.

Je možné, že celá snaha maďarského ministerského předsedy nebude nakonec k ničemu. Ale tento zarputilý, sebevědomý a suverénní člověk se alespoň o něco pokusil.

Skutečně o vlásek unikl smrti další politik z národně konzervativní strany politického spektra. Po Robertu Ficovi byl spáchán atentát na favorizovaného kandidáta amerických prezidentských voleb Donalda Trumpa. Někdo mluví o pomateném jednotlivci. Ale je poněkud zářející, že se stírlí jedním a týmž politickým směrem. Zhysterizovaná atmosféra „ohrožení demokracie“ vyvolávaná lidmi v politice a médiích zjevně nezůstává bez následků.

Filip Šebesta

Jsou tedy Motoristé stranou, jejíž prostřednictvím se do politiky vracíte?

Možná se trochu vracejí moje myšlenky, to ano, ale já osobně ne. Mnohokrát jsem už řekl, že mé angažmá v nějaké aktivní stranické politice opravdu není na místě, a myslím, že to ani není třeba. Všem, kteří se mě ptali, proč jsem znovu nekandidoval v prezidentských volbách, což už bych teoreticky po uplynutí jednoho volebního období mohl, odpovídám, že nechci ve funkci „bidenovat“. Na tento výrok jsem pyšný a opakují jej i ve světě.

Mají Motoristé šanci uspět ve volbách do Poslanecké sněmovny?

Jestli se toto seskupení, ani nepoužívám slovo hnutí, dokáže přetavit v politickou stranu, tak se stane to, co se nepodařilo žádnému z jiných lídrů malých politických stran a stranic, které získaly jedno, jedno a půl procenta hlasů, ať jde o Svobodné nebo PRO, a já nevím, jak se všichni jmenují. Jestli se nebudou schopni spojit a vybudovat skutečnou politickou stranu, tak mám strach, že se obdivuhodný, nečekaný, ale mnohými z nás chtěný výsledek eurovoleb může proměnit v nic. Oba šéfové ale musí udělat úrok a říct: Díváme se dopředu, jde nám o tuto zemi, chceme něčeho docílit. Ale ten úrok je pro jejich ega obtížný.

Úplně nevím, co se tedy může s Motoristy a Přisahou dít dál.

Já taky ne. Právě, když mluvím o úroku a egu, tak nemyslím Filipa Turka, ten nemá kam ustupovat. Ten se prosadil, prorazil a má řadu racionálních názorů na hlavní témata současnosti. Ale mluvím o dvou šéfech, Petrovi Macinkovi a Róbertu Šlachtovi. Ti by měli udělat nějaký úrok.

Četl jsem vaše předvolební analýzy, pro mě bylo hlavní motivací v evropských

volbách svým hlasem „nasytat písek do soukolí“ Green dealu a těch nejhorších politik, které se na nás z Bruselu valí. Pochopili už lidé, že se jich politika Evropské unie konkrétně negativně dotýká?

Eurovolby byly především obřím průzkumem veřejného mínění. Výsledky agentur, které dělají průzkumy na tisíci lidech, nejsou proti volbám, kterých se řádově účastní řádově více, vůbec nic. Byla to obrovská zpráva pro domácí politiku, kterou samozřejmě vládnoucí věrchuška bagatelizuje, což dokládá zmíněný rozhovor premiéra a předsedy ODS Fialy pro MfD. V povolebních diskusích každému připomínám několik zajímavých čísel, které s těmito volbami souvisí. A rozhodující jsou dvě čísla: 108 a 84. První znamená počet mandátů současné vládní koalice ve Sněmovně, to druhé kolik by to znamenalo po přepočtu hlasů z evropských voleb. Což je pád mimořádného typu. Můžeme spekulovat o tom, jak by tento poměr změnili ti, kteří více volí do parlamentních voleb, než do evropských. Protože evropské volby jsou volbami pro lidi politicky a trochu elitně uvažující, skoro si myslím, že ti, co k těmto volbám nepřišli, patří spíše k mlčící většině, která by mou hypotézu o obrovském pádu vládní koalice ještě více potvrdila, a propad vládní koalice by byl ještě dramatičtější.

Když se podíváme na výsledky z celoevropského pohledu, zvítězily spíše pravicové strany. Vychyluje se dějinné kyvadlo zpět doprava, případně se aspoň zastavuje?

Vy jste známý optimista. Ne ne, největší chybou by bylo, kdybychom my, autentičtí evropští demokraté, výsledek eurovoleb přecenili. To by byla neodpustitelná a neomluvitelná chyba. I když k určitému posunu došlo, v Evropě zůstane vše při starém. Paní von der Leyenová určitě bude znovu zvolena svou frakcí Evropské lidové strany předsedkyní Evropské komise a pronese první projev o tom, jak všechno děláme dobře, ale vyrostli dezoláti, dezinformátoři a extremisti, takže to, co děláme dobře, musíme dělat ještě daleko víc, a všechna kritická hnutí potlačit. Ten projev můžu paní Leyenové napsat, kdyby mě o to náhodou požádala. Já bych se do umělé inteligence, která to za ni napíše, vcítit dokázal. I první povolební prohlášení našeho prezidenta Pavla se ostatně nese ve stejném duchu. Prostě vyhráli, případně se projevil velký nárůst extremistů. Které má na mysli? Piráty? To by měl mít radost, že Piráti jako největší extremisti v této zemi padli. Taky by stálo za úvahu, proč vlastně prohráli. Bavili jsme se o tom dnes ráno v Institutu, kde padla zajímavá myšlenka: Pirátský program plně převzala ODS s premiérem Fialou a Pirátům najednou nic nezbyvá. Všechny ty gendery a další proimigrační a greendea-

lovské hlouposti převzal Fiala. Co by tak mohli Piráti vymyslet jiného?

Nedávno jsme se pro náš měsíčník bavili s končícím europoslancem Zahradilem o nedostatku argumentů a témat, který progresivní levice nahrazuje nálepkováním a nadávkami, kdy oponenty označuje za proruské extremisty, dezoláty a podobně...

Ano, a je to tragédie. Na druhé straně: témata evropských voleb nejsou definována. Téma může být něco pouze ve stejnorodém seskupení, entitě, která má jeden démos, lid. V něm je možné volit společná témata. Ale Evropa nemá démos, a proto evropský parlament nemá lid, proto se do něj nedá nic volit. Proto například považují za naprosto směšné, že se s vyhlášením výsledků muselo čekat do neděle noci, než se uzavrou volební urny v Itálii, aby se dříve neprozradilo, jestli třeba v České republice zvítězil Turek nebo Nerudová. Živě si představuji, jak voliči třeba v Corleone na Sicílii napjatě čekali, kdo z těch dvou u nás vyhrál, a jak by to mohlo ovlivnit jejich hlasování. To samozřejmě vypadá jako legrace, ale oni to tak museli myslet, protože předpokládají, že existuje jeden totálně propojený evropský démos. Což je nesmysl. Jediné téma evropských voleb by mohla být otázka, zda je současné sjednocování Evropy správné nebo ne, jestli dát více síly národním státům nebo naopak více síly mimořádně kvalitnímu, mladému a pohlednému centru Bruselu. To je jediné téma Evropy, ale takto to v eurovolbách nastaveno nebylo a nehrozí, že by bylo.

Znovu se vracím o mnoho let zpátky: Vyrostl jsem a umřu na tezi, že politika je o ideovém souboji levice a pravice. Nemění se to ale dnes na souboj národních konzervativců s progresivisty, kde už převážně ekonomická témata nehrají takovou roli?

Stejně jako vy i já pořád trvám na pravolevém členění jako základu jakékoliv smysluplné politiky. To, že mají někteří politici dnešní doby pocit, že slova levý, pravý, levicový pravicový, má špatnou konotaci, tak ti se jich jen rádi zbavují. U nás tím proslul před pětadvaceti lety nejtýpčtější prázdný list, který se otáčí zleva doprava jakýmkoliv směrem: Cyril Svoboda. On první přece propagoval tezi, že žádná levice a pravice není, a zůstalo mu to do dneška. A je bezbarvý.

Tak bezbarvý, že ho chtějí vyloučit z lidové strany.

Protože chtějí jinou barvu. Takže by se k jakékoli barvě musel přihlásit, což on určitě nikdy neudělá. Je chytrý, aby se zbytečně do něčeho namáčel. I tak si ale myslím, že levice a pravice je pořád jasně definovaná. Není sporu o tom, že ve střetu Nerudová - Turek jde to o souboj levice s pravicí. Nerudová je levice par excellence, Turek

samozřejmě pravice. Rakušan jako šéf STANu nepřizná, že je levičák, ale přitom je bytostným autentickým levičákem, na rozdíl od Macinky, který jasně říká: my jsme pravice. Což je mi sympatické.

Vy máte s evropskou politikou bohatou zkušenost. Je pravda, že blyštivý svět Evropské unie může politika, který není úplně silný a pevný, zvalcovat?

Ano, demonstruje to posun Fialy do největšího miláčka evropské unifikace.

Naproti tomu dříve Evropské unii přizpůsobivý Andrej Babiš najednou hájí moje národní zájmy...

Řekněme, že Andrej Babiš tomu nerozuměl, politice vlastně vůbec. A za dekádu, kdy v ní je, už z ní něco pochytil, něco o ní ví. Mohli bychom u něj mluvit o jistém prozření. Ale když se už jako premiér účastnil za Českou republiku jednání Evropské rady, nebyl tím, kdo jen mlčí, a neodvážil se vystoupit. Jednou mi vyprávěl maďarský premiér Viktor Orbán, že na všech Radách, kde seděl s Babišem, se náš premiér nepřetržitě hádal, bral si slovo a nesouhlasil. Fialu naproti tomu ještě vystoupit neslyšel. To drtivá většina Čechů netuší. Nevím, proč by si to měl Orbán vymýšlet, nemá pro to důvod.

Chci se také zeptat na šéfku komunistické strany Kateřinu Konečnou. Několikrát jsem se přistihl, že s ní v debatách s politiky, kteří sami sebe označují za demokraty a pravici, souhlasím. Může kolem ní vzniknout nová levice?

Pořád má zátěž názvu „komunistická strana“. Lidé ale dost často zapomínají na to, že jsme jediná postkomunistická země, která komunistickou stranu ještě má. V devadesátých letech došlo všude jinde kolem nás k jejich tichému přejmenování na strany demokratické levice. Voliči i západní politici po týdnu zapomněli, že jde vlastně pořád o komunisty. Typickým představitelem a prototypem takového politika je bývalý polský prezident Aleksander Kwaśniewski. Ale vždy jsem tvrdil, jak je bezvadné, že se naši komunisté nepřejmenovali, aspoň jasně víme, jaký mají názor a že si za ním stojí. To, co dnes předvádí paní Konečná, je normální prototyp dnešní evropské levice, na ní nic specificky komunistického není. Asi jim je žinantní zbavit se svého původního názvu, ale že by byli víc levicoví, než celá řada našich stran a strániček, to si nemyslím.

Třeba v Evropském parlamentu sedí autentičtí trockisté a daleko horší levičáci, než čeští komunisté.

Daleko větší levičáci, než komunisti, jsou piráti všech barev, druhů a názvů.

Chci se ještě vrátit k tématům eurovoleb. Jedním z nezpochybnitelných byla přece jen ideologie Green Deal, jejíž institucionalizaci považují za šílenou. Část kan-

didátů slibovala, že se zasadí o zastavení Green dealu, Nerudová a spol. se jim smáli, že to už nejde...

Green Deal je podstatou uvažování Evropské unie. Jestli si někdo myslí, že je jen jednou z padesáti devíti politik, ze kterých se někde může ubrat, jinde zase přidat, mýlí se. Green deal je osou celého snažení unie a falešného evropského sjednocování. Proto záměrně odmítám v této souvislosti užívat výraz sjednocování, místo něj demonstrativně říkám ošklivé cizí slovo unifikace. My, ekonomové, rozlišujeme soukromě a veřejné statky, a všichni nás napadají, že jsme hloupí, protože preferujeme jen ty soukromé. Ne, my jsme naopak jedinou vědní disciplínou, která se veřejnými statky a která tento termín dokonce vymyslela a definovala. Kritikům vysvětluji, že jde o to, na jakou úroveň se dá veřejný statek vztáhnout, a na kterou už ne. Veřejné statky může zajišťovat například radnice pražské městské části, existují veřejné statky na úrovni Prahy jako města, České republiky, možná také na úrovni regionu, jakým je střední Evropa. Ale na úrovni Evropské unie žádný veřejný statek neexistuje. Jediným veřejným statkem nebo veřejným problémem, který přechází její hranice, je zhoubné a nesmyslné zelené myšlení, které bojuje s globálním oteplováním a změnou klimatu. To je jediný téma pro Evropu. Klima ale nevyřeší ani Praha 7, pan Hříb, dokonce ani pan Fiala nebo Babiš, kdyby náhodou vyhrál volby. O tom mohou eventuálně diskutovat kontinenty, a v tom případě rozhodne Čína a Indie, ne my. Ale to je jedno. Čili *raison d'être* (důvod existence – pozn. red.) evropské unifikace je jeden jediný problém, a tím je zelená ideologie. Proto EU stojí a padá s Green Dealem a proto si jej nenechá vzít. Během našeho předsednictví Evropské unie se dohodly nevratné kroky ohledně zákazu aut se spalovacími motory a Alexandr Vondra se teď hrdinně bije v prsa, že o rok nebo dva prodloužil jejich existenci. To je směšné a nedůstojné. Vondra přitom není hloupý, na rozdíl od jiných studoval přírodovědeckou fakultu, a přesto bezelstně lidem tvrdí, že on něco zásadním způsobem ovlivnil. Že se něco posune o rok nebo o dva, určité ano, ale nestojí to za řeč.

Jsem opravdu věčný optimista. Třeba bez Green dealu by neuspěl Filip Turek. To, že lidé volili Motoristy, je odpověď na to, že i my jsme bohužel přispěli k absurdnímu zákazu aut se spalovacími motorem od roku 2035.

Někteří z nás jsme zelenou ideologii považovali za největší zlo od chvíle, kdy už nehrozí ideologie komunistická. Sice nám vyrostly další ideologie, například genderismus, ale zelená ideologie je největší zlo, které kolem sebe vidím.

Třebaže se Danuše Nerudová stylizovala do role oběti mužského šovinismu, pře-

kvapuje vás, že tyto další ideologie se volebním tématem nakonec nestaly?

Stále se vracím k tomu, co už jsem řekl: Evropské volby nemohou mít žádné jednotné téma, proto není náhodou, že jím nebyl ani genderismus. Mimochodem, den před volbami jsem se přistihl při psaní jednoho ze svých komentářů, že říkám „paní“ Nerudová, ale klidně napíšu Fiala nebo Babiš, aniž bych uvedl „pan“ Babiš nebo „pan“ Fiala. Ale když řeknu Nerudová nebo Pekarová Adamová, tak mám tendenci psát nebo říkat „paní“ Nerudová nebo „paní“ Adamová. My muži se vůči ženám chováme hezky, Nerudová ani Pekarová nám to ale neoplácejí. Jsme slabí, že jsme to dopustili, ale jenom z naší přirozené galantnosti

Sám říkáte, že nejste prognostik typu Miloše Zemana a nechcete se do prognóz pouštět. Přesto: I když zbývá do sněmovních voleb ještě rok a půl, což je dlouhá doba, dokážete si představit, co se do té doby bude dít na české politické scéně, jak a jestli bude probíhat pohyb na pravici?

Za prvé: nevím, co by se mělo dít na pravici. Pravice v podstatě žádná není, a ke slovu pravice, jestli se nemýlím, se dnes přihlásil jediný člověk, a to je Petr Macinka, žádná jiná strana by se za pravici neoznačila. Premiér už skoro nemluví o ODS, ale o Spolu, takže si myslím, že bude usilovat o post předsedy Spolu, čímž potvrdí, kým už autenticky do značné míry je. Ale jestli se to dá hodnotit jako vývoj na pravici, nevím. Jedinou zajímavostí vývoje na pravici je fakt, že selhala hnutí jako je PRO a Svobodní. Ohledně Svobodných jedna vsuvka, která by měla být zaznamenána: když jsem ještě seděl na Hradě, byl mým částečným poradcem, psal mi posudky k přijatým zákonům také můj bývalý úspěšný student Petr Mach. Jednou za mnou přišel a oznámil mi, že by jako poradce rád skončil, protože chce založit stranu Svobodných. Pamatuji se, jak jsme se společně se staršími kolegy Jiřím Weiglem nebo Petrem Hájkem zděsili a přemlouvali ho, že „svobodní“ je vzácné slovo, terminus technicus, ať ho nezkaží amatérským založením strany toho jména. Prosili jsme ho, ať počká, až skončí prezidentské období, že bychom slovo „svobodní“ mohli opravdu začít vytvářet na úplně jiné bázi. Ale on si to rozmluvit nedal. Ale zpět k pravici. Jestli nespadne meteor a nestane se něco úplně nepředvídatelného, tak existuje jediný téma: jestli se těm Macinkům a Turkům podaří z Motoristů vybudovat významnou politickou entitu, která do příštích parlamentních voleb výrazně promluví. To je pro mě jediný otazník.

A já jako věčný optimista a ctitel konzervativních ideálů doufám, že ano. Děkuji, pane prezidente.

Marek Stoniš, měsíčník TO, červen 2024

Nedostatečná na vysvědčení českého školství

Jiří Weigl

výkonný ředitel IVK

Tak nám zase skončil jeden školní rok a je třeba konstatovat, že degradace vzdělávání u nás pouze pokročila o kus dále a že se zdá, že bude jenom hůř.

To, že by ze škol jakéhokoliv stupně u nás vycházeli žáci vzdělanější a lépe připravení na život než v minulosti, si snad nemyslí nikdo, nejméně pak zaměstnavatelé, kteří se s tímto výsledkem našeho vzdělávacího procesu musejí v praxi potom potýkat.

Nevím, jaká přebytečná fakta žáci biflují, když jejich všeobecné znalosti jsou až na vzácné výjimky katastrofální a stále se horší.

Oblíbeným vysvětlením tohoto nelichotivého stavu bývá, že u nás stále převažuje rakousko-uherské biflování, zatímco moderní doba si žádá kompetence a vyznat se v souvislostech. Nevím, jaká přebytečná fakta žáci biflují, když jejich všeobecné znalosti jsou až na vzácné výjimky katastrofální a stále se horší. Ale ministerstvo školství chystá radikální redukci učiva a znalostí, které mají žáci a studenti ve školách získávat, ve prospěch oněch magických kompetencí. Co to má vlastně být, není zcela jasné, zdá se však, že kompetence zjevně chybějí početnému osazenstvu resortních pedagogických výzkumáků, které po generace zásobují školský systém permanentními reformami směřujícími neomylně vždy k horšímu.

Naše země historicky vždy vynikala dobrou kvalifikací svého obyvatelstva, kterou získávalo ve vzdělávacím systému založeném za monarchie. Platilo to za Rakouska, za První republiky i za komunismu.

Naše země historicky vždy vynikala dobrou kvalifikací svého obyvatelstva, kterou získávalo ve vzdělávacím systému založeném za monarchie. Platilo to za Rakouska, za První republiky i za komunismu, jehož ideologické glajchšaltování české školství přežilo a navzdory němu bylo schopno poskytovat svým absolventům dobré a konkurenceschopné vzdělání. Svědčí o tom jak úspěchy početných českých emigrantů ve světě, tak zájem zahraničních investorů o naši zemi oceňujících levnou a kvalifikovanou pracovní sílu u nás.

Bohužel, vývoj po roce 1989 se z této tradice vymknul. V reakci na komunistickou totalitu byl opuštěn její koncept jednotné základní školy, který zajišťoval vzdělávání všech žáků podle jednotných osnov a učebních programů. Tento systém byl shledán neslučitelným s fungováním svobodné společnosti a do školství vstoupila pluralita, která se však bohužel stala synonymem chaosu, jenž trvá dodnes a stále se prohlubuje.

Představa, že pluralita vzdělávacích programů a pestrá nabídka školských institucí přinesou zvýšení kvality výuky, že noví „Komenští“ potlačovaní komunismem pozvednou úroveň vzdělávání a výchovy na novou vysokou úroveň, se v žádném případě nenaplnila.

Bylo opuštěno jednotné řízení vzdělávací soustavy. Základní školství bylo předáno obcím, středoškolské krajům a vysokoškolské vzdělávání si ponechal stát. Ministerstvo základní školy řídí pouze nepřímo prostřednictvím metodik a neziskových, většinou progresivistických organizací, jímž předalo „kompetence“ v oblasti obsahu výuky. Představa, že pluralita vzdělávacích programů a pestrá nabídka školských institucí přinesou zvýšení kvality výuky, že noví „Komenští“ potlačovaní komunismem pozvednou úroveň vzdělávání a výchovy na novou vysokou úroveň, se v žádném případě nenaplnila.

Rozbití jednotného systému přineslo s sebou dramatické rozdíly v kvalitě vzdělávacího procesu a neporovnatelnost jeho výsledků. To je zásadním problémem pro přijímací řízení na vyšší stupně vzdělávání i pro žáky a studenty samotné. V případě změny školy narážejí na dramatickou rozdílnost jak kvality, tak obsahu výuky. Výsledkem jsou bizarní kolotoče kolem státních maturit a nesmyslně vyhazované miliardy, které se točí kolem podivné organizace Cermat, panoptikální hysterie kolem přijímaček atd.

Úpadek českého školství prohloubila bláznivá představa, že maturitu musejí mít, pokud možno, všichni a vysokoškolské vzdělání většina. V honbě za počty úspěšných absolventů dramaticky klesla jejich kvalita. Další ránu našemu školství zasadil šílený ideologický progresivistický koncept inkluze, který zrušil speciální vzdělávání pro handicapované děti a s miliardovými náklady je zařadil do standardního systému. Výsledkem je frustrace handicapovaných v kolektivu ostatních a snížení celkové úrovně a tempa výuky při zaměst-

nání tisíců dříve neexistujících pedagogických asistentů.

Úpadek českého školství prohloubila bláznivá představa, že maturitu musejí mít, pokud možno, všichni a vysokoškolské vzdělání většina. V honbě za počty úspěšných absolventů dramaticky klesla jejich kvalita.

Maturitní vysvědčení se rozdávají v oborech, kde postačoval dříve výuční list. Obří inflací trpí vysoké školství zcela opouzdřené v hypertrofovaných akademických „svobodách“ a neschopné jakékoliv racionalizace. Desítky soukromých vysokých škol v nepotřebných oborech konkurují početným zbytnělým státním univerzitám, s nimiž soupeří ve snadnosti získání diplomu. Pro špatně placené vysokoškolské učitele je výuka studentů jenom nepřijemnou překážkou ve snaze o získání grantů a provozování často velmi pofiderních „výzkumů“. Studenti soustavně nestudují, většinou při studiu pracují, nechtou žádnou doporučenou literaturu, ba dokonce ani skripta. Zkouší se pouze písemně pokud možno zjišťovacími otázkami, aby byl zkoušející co nejméně obtěžován a vyhodnocení za něho mohl udělat počítač. Živého zkoušejícího potkají studenti masových škol většinou až u státnic. Neumějí se ústně ani písemně vyjadřovat, psaním SMS zpráv se to naučit nedá. Umělá inteligence je dnes zbaví povinnosti předkládat bakalářské a diplomové práce, takže lze čekat pouze další snížení nároků.

Živého zkoušejícího potkají studenti masových škol většinou až u státnic. Neumějí se ústně ani písemně vyjadřovat, psaním SMS zpráv se to naučit nedá.

Vláda, jejíž většinu tvoří brněnští učitelé a jejíž premiér je sám původním vzděláním učitel češtiny a dějepisu a později ministr školství, této dlouhodobé degradaci nejen přihlíží, ale naopak ji sama iniciativně prohlubuje. Je její neodpustitelnou vinou, že zcela otevřela náš vzdělávací systém progresivistickým neziskovkám a zaplevení výuky jejich genderovou a zelenou ideologií.

Symbolem současného stavu českého školství je tragická postava současného ministra školství, brněnského muzikologa Beka. Za stav svého resortu si zaslouží na dnešním pomyslném vysvědčení velkou nedostatečnou.

1. 7. 2024

Nezastupitelná role Turecka v dnešním nebezpečném světě

Václav Klaus

Děkuji za mimořádnou příležitost říci na dnešním slavnostním vzpomínkovém setkání několik slov, i když téma, které jste zvolili – připomenutí událostí v Turecku před osmi lety – není pro Středoevropana vůbec snadné. Není snadné hlavně proto, že žijeme v době, kdy je v dnešní Evropě stále obtížnější svobodně vyjádřit nemainstreamové a politicky nekorektní názory.

Jako ekonom jsem se vždy zajímal o zákruty turecké ekonomiky, o jeho rychlý ekonomický růst a rostoucí životní úroveň, ale i o neobvykle vysokou míru inflace.

Považuji se za přítele Turecka, i když nejsem žádný expert na Turecko, ani jeho autentický znalec. Byl jsem tam pouze na několika formálních státních návštěvách a opakovaně jako řečník na nejrůznějších konferencích. Nikdy jsem v Turecku nebyl jako turista. Nikdy jsem tam nebyl více než dva tři dny. Neznám turecký venkov, neznám pláže v Antalyi a neměl jsem příležitost podívat se na Ararat ze západu, čili tak, jak se na něj dívají sami Turci.

Mám moc rád Istanbul s jeho historickými památkami, s jeho slavným bazarem, ale i s jeho nepřetržitými dopravními zácpami. Mám rád jeho lidmi nacpané, ale svou atmosférou velmi přátelské ulice. Mám rád jeho moře, které se nečekaně objeví za každým rohem, se svými parníky a loděmi všeho druhu. Cítím se tam vždy jako v přátelském Orientu. A co je velmi důležité, potkal jsem tam řadu přátel a racionálních, svou zemi skutečně milujících politiků.

Jako ekonom jsem se vždy zajímal o zákruty turecké ekonomiky, o jeho rychlý ekonomický růst a rostoucí životní úroveň, ale i o neobvykle vysokou míru inflace, která je pro mne nepochopitelná. Inflace byla tématem mé doktorské disertace před více než padesáti lety, ale musím přiznat, že – abych pochopil tureckou inflaci – musím se ještě mnoho doučit. Turci s ní však umí žít.

V celém svém politickém životě silně zdůrazňuji význam suverénního a nezávislého národního státu jako nenahraditelného základu smysluplného politického uspořádání.

Nesleduji detaily každodenního politického života v Turecku. Není to jenom proto, že jsem dostatečně zaměstnán jinými tématy. V mém případě to má důležitější vysvětlení. V celém svém politickém životě tak silně zdůrazňuji význam suverénního a nezávislého národního státu jako nenahraditelného základu smysluplného politického uspořádání, že respektuji domácí politiku každé země – za předpokladu, že neohrožuje nejen jiné země, ale ani občany své vlastní země. Proto se bráním dávat jakékoli rady či doporučení.

Stojím na straně těch, kteří před sedmi lety v Turecku úspěšně ubránili demokracii a standardní politické instituce a kteří rezolutně odmítli pokusy destabilizovat zemi.

Posuzovat zemi z vnějšku je těžké, ale věřím svým základním instinktům a svému analytickému hodnocení, které je založeno na mé, již poměrně dlouhé politické zkušenosti. Stojím proto na straně těch, kteří před sedmi lety v Turecku úspěšně ubránili

demokracii a standardní politické instituce a kteří rezolutně odmítli pokusy destabilizovat zemi. Jsem navíc mimořádně opatrný a jsem apriorně proti, kdykoli existuje podezření na významný vliv z ciziny. Na to jsem přecitlivělý. Volby v minulém roce prokázaly, že občané Turecka svou vládu a svého prezidenta podporují. To je pro mne nejdůležitějším argumentem.

Turecko se v poslední době stalo silným, mocným a všeobecně respektovaným hráčem v mezinárodní politice. Jeho geopolitická role je nenahraditelná, což vidíme jak v dnešní ukrajinské válce, tak v tragédii v Gaze. V obou případech čekáme na zahájení vážných jednání. Jakákoli destabilizace Turecka by byla v tomto smyslu krokem zpět a ohrozila by stabilitu celého světa a Blízkého východu zejména.

Turecko se v poslední době stalo silným, mocným a všeobecně respektovaným hráčem v mezinárodní politice. Jeho geopolitická role je nenahraditelná.

Letos v únoru jsem v Istanbulu na Marmara Forum v této souvislosti řekl následující slova: „Vaše země by neměla čekat na aktivitu velmocí. Ty nepatří do tohoto regionu, necítí ho a nerozumí mu. Obhájí svá vlastní řešení, své vlastní priority a své vlastní zájmy. Vaší zemi ve Vašich aktivitách přeji úspěch.“ Myslím, že tato věta má být opakována stále znovu.

Mnozí z nás jsme rádi, že máme dobré kontakty s tureckou reprezentací v naší zemi a zejména s velvyslancem Bagisem, který se pokouší – a já se odvažuji říci – velmi úspěšně budovat přátelské, produktivní a vzájemně výhodné vztahy mezi našimi zeměmi. Dnešní setkání je toho příkladem.

Lidové noviny, 16. 7. 2024

Předplatné IVK

institut
VÁCLAVA
KLAUSE

Předplatné IVK zahrnuje pravidelný newsletter, newslettery plus, sborníky a ostatní publikace, pozvánky na semináře.

Základní cena předplatného je 1000 Kč.

Studentské předplatné 500 Kč.

predplatne@institutvk.cz

Václav Klaus k pokusu o atentát na Donalda Trumpa

Naštěstí neúspěšný atentát na prezidenta Trumpa byl zoufalým pokusem uvést do chaosu nejen Ameriku, ale i celý svět. Byl pokusem prodloužit válku na Ukrajině, zvýšit závody ve zbrojení a přiblížit nás k celosvětovému konfliktu. Nebyl to blesk z čistého nebe. Byl to důsledek zesilování nenávislné ideové propagandy těch, kteří nechtějí svobodu a demokracii.

Václav Klaus, 14. 7. 2024

Nejen Amerika je vážně nemocná, spolu s ní i celý Západ

Ivo Strejček

člen správní rady IVK

Na bývalého amerického prezidenta a asi i favorita podzimních amerických prezidentských voleb Donalda Trumpa byl spáchán atentát. Naštěstí neúspěšně. Jen souhrou náhod se nepříhoda tragédie – v celém americkém i světovém kontextu – nepředstavitelných rozměrů. Nejde mi však dnes o popis detailů. Ostatně média jimi překypují. Chtěl bych se zamyslet nad širšími souvislostmi, které, podle mého názoru, střelba na Donalda Trumpa odhalila.

Jen souhrou náhod se nepříhoda tragédie – v celém americkém i světovém kontextu – nepředstavitelných rozměrů.

Kdo viděl před nedávnem předvolební debatu Biden – Trump v přímém přenosu, musel si se zděšením položit otázku: tohle je dnešní Amerika, tohle je dnešní Západ? Tohle jsou její dvě politické špičky? Tohle jsou lidé, kteří v prezidentském úřadu v příštích letech mají řešit nejvážnější geopolitické problémy hraničící málem s planetární katastrofou? Což Demokraté ani Republikáni nejsou schopni nabídnout nové, svěží, dynamické politické tváře o generaci mladší? A je to vůbec pouze problém Spojených států? Tvrdí-li po útoku na Trumpa dnešní úvodníky nejvlivnějších amerických deníků, že „Amerika je nemocná“, „Amerika je v krizi“, či „Co vůbec chceme dělat, Ameriko?“, platí, bohužel, že nejde pouze o krizi Ameriky, že jde o krizi té části světa, kterou jsme si zvykli nazývat „euroatlantickou“, že to, čeho jsme dnes svědky, je dalším důkazem hluboké krize celého Západu.

Jedním z nejvážnějších politických důsledků „společnosti blahobytu“ je opuštění pravo-levého ideového střetu, přestože blahobyť a prosperita na tomto střetu v poválečných desetiletích vznikaly.

Pro dnešní text si všimnu jen několika politických symptomů této krize, které nicméně považuji za velmi vážné.

Opuštění pravo-levého politického střetu

Jedním z nejvážnějších politických důsledků „společnosti blahobytu“ je opuš-

tění pravo-levého ideového střetu, přestože blahobyť a prosperita na tomto střetu v poválečných desetiletích vznikaly. Politické strany programově opustily obhajobu zájmů člověka, jehož si vždy stavěly do centra svých snah. Míra osobní svobody jedince přestala být hlavním kri-

Kdo viděl před nedávnem předvolební debatu Biden – Trump v přímém přenosu, musel si se zděšením položit otázku: tohle je dnešní Amerika, tohle je dnešní Západ? Tohle jsou její dvě politické špičky?

teriem politického soupeření. Otázky výše přerozdělování nebo moci státní byrokracie rozhodovat o lidských osudech postupně přestávaly hlavní politické strany zajímat a mizely z jejich politických programů. Společnost blahobytu otupila a postupně pravo-levý souboj z politiky zcela vytlačila, což ale vůbec neznamená, že souboj o míru osobní svobody není ve společnosti latentně přítomen. Je tam stále. Pouze se jej nikdo účinně politicky neujímá.

Slábnutí politických stran

Opuštění pravo-levého ideového souboje přirozeně vyústilo v průběžné slábnutí hlavních politických stran a v ústup od politického stranictví – tam, kde nejsou ideje, nemohou být ani jejich nositelé. Dnešní stav (nejen) v Americe je toho tragickou ukázkou.

Opuštění pravo-levého ideového souboje přirozeně vyústilo v průběžné slábnutí hlavních politických stran a v ústup od politického stranictví – tam, kde nejsou ideje, nemohou být ani jejich nositelé.

Úkolem politických stran je nejen agregovat a obhajovat zájmy voličských skupin, jejich úkolem je i připravovat a kultivovat personální zázemí a skrze prostupnost a vztlínání hledat a nabízet veřejnosti nové politické tváře a talenty. Mnozí na tento úkol politických stran útočí a považují jej v dnešní době nejrůznějších sociálních sítí za nahraditelný či dokonce překonaný, ale – jak ukazuje politická praxe – není to pravda. Domyšleno do důsledků: kultivace talentů znamená nejen nabídku nových tváří, ale znamená současně také převzetí jisté míry odpovědnosti politické strany za toho,

koho nabízí. Kdyby američtí Demokraté a Republikáni byli členy zdravých stran, jen těžko by je dnes mohli zastupovat Biden a ano, i Trump. A nemusíme chodit ani do Ameriky, podívejme se, jaké tváře se objevují v evropské politice, o té české raději ani nemluvm.

Nezodpovědnost médií

S tím, jak slábnou politické strany, slábne i jejich schopnost přesvědčit voliče o svých názorech. Stranami uvolněný prostor hbitě a obratně vyplňují média. Namísto politiků, jejichž by to měla být hlavní práce, přesvědčují občany média. Čím méně nás objektivně a nestranně informují, tím více nám vnucují svoje názory a úmyslně společnost rozeštvávají. Jestliže právě dnes, sotva pár hodin po pokusu o atentát na Donalda Trumpa, publikují přední americké deníky texty vyzývající ke společenské sebereflexi, a dokonce mluví o „infikaci společnosti toxickými politikami toxických politiků“, je to pokrytectví odpovídající známému rčení, ve kterém zloděj honí zloděje. Média, nechtě si dnes a jako první důkladně zame-tou před svým prahem.

Stranami uvolněný prostor hbitě a obratně vyplňují média. Namísto politiků, jejichž by to měla být hlavní práce, přesvědčují občany média. Čím méně nás objektivně a nestranně informují, tím více nám vnucují svoje názory a úmyslně společnost rozeštvávají.

Vyhrocenost a nenávisť předvolební kampaně v Americe je chmurným obrazem politických tendencí celého Západu: politika, zcela ve vleku médií, si přestala všimnout zájmů většiny, nahradila je obranou zájmů menšin a opustila normálního člověka. Politická rozhodnutí tvoří dobrodruzi, anvanturisté, nezodpovědní manipulátoři, lidé na politiku zcela nepřipravení osobnostně i znalostně a mnohdy lidé zjevně psychicky nemocní. Politika v jejich podání se „utrhlá ze řetězu“ a ignoruje zájmy občanské většiny. Vyslábělé politické strany nejsou schopny generovat programovou ani personální kvalitu – a podle toho také náš svět vypadá.

Nejen Amerika je v krizi, ale v krizi vážné a hluboké je spolu s ní celý Západ. A cesta z této krize, jak ukázaly výstřelky na prezidentského kandidáta z Ameriky, bude nejen svízelná, bude i hodně nebezpečná.

16. 7. 2024

Žádná naděje po britských a francouzských volbách

Jiří Weigl
výkonný ředitel IVK

Ve dvou klíčových evropských mocnostech – Velké Británii a Francii – proběhly osvětě sledované parlamentní volby. Obě země se potácejí v ohromných problémech, které mají stejný charakter – rozklad společnosti způsobený nekontrolovatelnou masovou migrací z nepřízřusobivých odlišných kultur, deindustrializace a celkově špatný vývoj ekonomiky působený absurdní klimatickou politikou, rozvrat veřejných financí a neúnosná výše veřejného dluhu (třetí největší v EU), deziluze obyvatelstva a masová nespokojenost s dosavadním vývojem. Nejedná se o momentální stav, společenský marasmus v obou zemích má dlouhé kořeny a prohlubující se trend.

Velká část britské veřejnosti byla dlouho přesvědčena, že příčinou neuspokojivého hospodářského a společenského vývoje Velké Británie je nadvláda Bruselu a celkové špatné směřování evropské integrace.

Velká část britské veřejnosti byla dlouho přesvědčena, že příčinou neuspokojivého hospodářského a společenského vývoje Velké Británie je nadvláda Bruselu a celkové špatné směřování evropské integrace. Věřili, že zbavením se evropského centralismu a všudypřítomných regulací se do země vrátí smysluplná hospodářská politika a s ní prosperita. Netušili, že jejich vlastní elity jsou zeleným progresivismem infikovány

ještě více, než bruselští byrokraté. Brexit proto znamenal opravdu ztracenou příležitost pro návrat k racionalitě.

Británie se pod konzervativní vládou stala evropským šampiónem v multikulturalismu, klimatickém šílenství, šíření genderové ideologie a politické korektnosti. Masová migrace nevratně mění charakter britské společnosti, rozkládá ji a představuje pro chřadnoucí britskou ekonomiku neúnosné břemeno. Jakýmsi pomyslným symbolem tohoto vývoje se stal první premiér s indickými kořeny Rishi Sunak, bohatší než britský král díky majetku své rodiny v Indii, a jeho ministr zahraničí David Cameron, zkrachovalý bývalý premiér, který alibisticky vyhlásil referendum o brexitu, který nechtěl, a ostudně prohrál.

Proběhlé volby podle očekávání přinesly drtivou porážku Konzervativní strany. Pohodlné vítězství získala do té doby opoziční Labouristická strana. To se čekalo a odpovídá to logice britského většinového systému. Radikální kritik dosavadních poměrů a otec brexitu Nigel Farage v něm získal pouze 5 křesel v Dolní sněmovně.

Z hlediska šancí na léčení neduhů britské společnosti a ekonomiky je vítězství labouristů přechodem z deště pod okap. Labouristé jsou progresivističtí socialisté, zelenější, etatističtější a finančně nezodpovědnější i než dnešní pokrokářstvím zmutovaní konzervativci. Jejich politika bude přesným opakem toho, co by bylo v současné situaci potřeba – zastavit neúnosně nákladné zelené šílenství, dát do pořádku veřejné finance, snížit daně a oživit ekonomiku, razantně omezit masovou migraci atd. Nic z toho nemají labouristé v úmyslu. Příznačně nový premiér Starmer ihned po svém vítězství oznámil, že ruší projekt konzervativců odesílat nelegální migranty žádající

o azyl do Rwandy, kde by čekali na vyřízení úředních procedur.

Nespokojení Britové brzy poznají, že progresivismus v podání labouristických socialistů negativní trendy nezastaví, ale výrazně prohloubí.

Británie se pod konzervativní vládou stala evropským šampiónem v multikulturalismu, klimatickém šílenství, šíření genderové ideologie a politické korektnosti.

Ve Francii je situace rovněž dlouhodobě neuspokojivá. Společnost je rozvrácena masovou migrací z Afriky, hospodářství nevzkvátá, zadluženost neúnosně stoupá stejně jako nespokojenost Francouzů. Potvrdily to evropské volby, v nichž centristická strana prezidenta Macrona utrpěla drtivou porážku. Radikální Národní sdružení Marine Le Penové, které postupně sílí tak, jak roste nespokojenost Francouzů, jasně vyhrálo jak evropské, tak první kolo parlamentních voleb, překvapivě vypsanych prezidentem Macronem. Očekávalo se proto jeho vítězství i ve druhém kole sněmovních voleb. Macron se však spojil s radikální levicí sdružující zelené fanatiky, komunisty a socialisty různých barev, vyvolali hysterii, že země padne do rukou lepenovské pravice, kterou nálepkují fašismem, a tato spojená „národní fronta“ nakonec odsunula Le Penovou až na třetí místo, zatímco z vítězství se raduje radikální levice.

Ta má na problémy země extrémně progresivistický pohled, který asi nejlépe vystihuje výrok Napoleona o Bourboncích, kteří se po jeho porážce vrátili na francouzský trůn. „Nic nepochopili a ničemu se nenaučili“, řekl tehdy. Vůdce levicového bloku Jean-Luc Mélenchon již hovoří o kontrole cen, zvyšování mezd a snižování již tak nízkého

NOVINKA

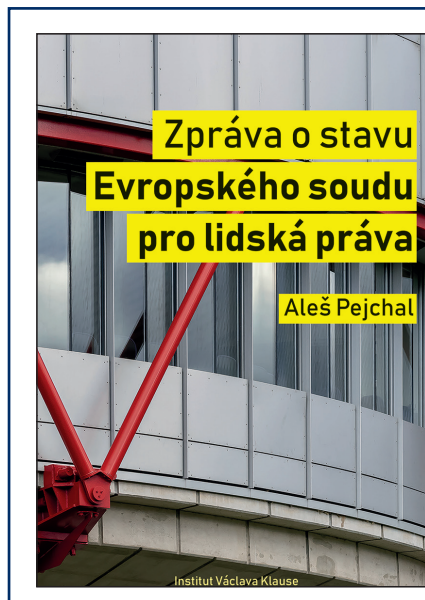
Aleš Pejchal: Zpráva o stavu Evropského soudu pro lidská práva

Žijeme v době zesíleného útoku na dosavadní západní společnost ze strany progresivistických kruhů snažících se rozbít její tradice a instituce a vytvořit novou společnost a nového člověka. Posilování moci soudů a snaha přes jejich rozhodnutí obcházet politickou demokracii a vůli občanů při prosazování politické agendy je bohužel smutnou praxí dnešní doby a mezinárodní organizace, jakou je Evropský soud pro lidská práva, stojí na vrcholu této pyramidy. Je proto důležité, aby informace a zkušenosti s fungováním této instituce byly známy širší veřejnosti a je neméně důležité, aby politická sféra i široká veřejnost věnovaly pozornost tomu, kdo Českou republiku v této vlivné instituci zastupuje.

JUDr. Pejchal byl jako soudce ESLP osobností, která nebyla nakloněna extenzi a deformaci lidskoprávní agendy. Jeho kniha je ojedinělým pohledem na velmi důležitou mezinárodní instituci od člověka zevnitř, který důkladně zná její fungování, pozitiva i slabé stránky.

brožovaná, 160 stran, 200 Kč

objednávky na: www.institutvk.cz

věku odchodu do důchodu. Cesta do pekel je dlážděna těmi nejušlechtilejšími úmysly. Macron prokázal, že je mu radikální levice bližší, než pravice, která je sice ve Francii etatistická stejně jako všichni, ale alespoň je kritická ke Green Dealu a neomezené masové migraci, rozvracející zemi. Sestavování vlády bude nepochybně obtížné, Francii čeká velmi nejistá sezóna, jedno je však jisté – progresivistická politika dosud prováděná ve středovém macronovském balení bude jenom silnější a bude táhnout zemi do hlubších problémů.

Pro nás je důležitá evropská dimenze. Nadeje vzbuzené u některých optimistů evropskými volbami definitivně vzaly za své. Francouzské volby ukázaly, že současný politický mainstream v žádném případě nedovolí si nechat vzít moc. Jsou ochotni se spojit i s otevřenými komunisty a uplatnit všechny možné předvolební triky a taktiky, jak konzervativní odpůrce eliminovat. Jedno je jisté – v Bruselu zůstane vše při starém. Připravme se na dražší energie a všudypřítomnou zelenou buzeraci, připravme se na příchozí z Afriky a Blízkého východu,

kteří k nám přisunou. A vezme, že výstavbu nových jaderných bloků v Dukovanech bude mít v rukou radikální odpůrce jaderné energie Mélenchon, přiklepe-li Fiala tuto největší zakázku naší historie Francouzům.

A na Trumpa nespolehejme. Vše směřuje k tomu, že v USA ve správný moment sestoupí odkudsi jako deus ex machina nějaký mladý pohledný nepopsaný list a překvapený národ mu podlehne, stejně jako většina u nás našemu současnému prezidentovi. Tak se to přece dělá.

8. 7. 2024

Ukrajina: osvobození, nebo dobytí?

Ladislav Jaki

člen správní rady IVK

Před několika dny prolétla našimi médii zvěst o soudu nad jedním Čechem, který údajně raboval na Ukrajině. Kromě informace poskytnuté prvoplánově ale z příběhu prosakuje i cosi implicitního.

Muž se nechal naverbovat dobrovolnickým batalionem Karpatská Síť a šel s ním bojovat na východ země. Nebudeme teď rozebírat, co to je za batalion, ba ani to, že tento člověk je souzen i za nepovolenou službu v cizím vojsku, což je u nás trestný činem. To ať si rozebere příslušný soud. Pozoruhodnější jsou výroky kolem onoho vykrádání cenností z rodinných domků v obsazených (dobytých) vesnicích. Souzený přiznává, že to asi od něj byla „blbost“, ale hájí se tím, jak mu velitelé batalionu říkali, že ve válce má voják nárok na válečnou kořist, a že to tak bral.

Válka, to není žádná nedělní škola. Nebudeme si dělat iluze, o tom, že jakákoli válečná strana v jakékoli válce i v posledních desetiletích neměla ve svých řadách podobné případy. I když asi ne všude to podporovali velitelé. Ale i to možné je. Zajímavější je zamyšlení nad tím, co to vlastně asi bylo za vesnice a čím to byly rodinné domky.

Válka na Ukrajině, kterou si začalo Rusko, se zcela výhradně vede na území Ukrajiny. Na ruské území občas přiletí nějaká střela nebo dron, ale o území, a tedy i o vesnice a civilní obytné domy se bojuje jen na ukrajinském území. Tak jaká válečná kořist? Pokud batalion Karpatská Síť získal nějakou vesnici, pak to musela být jejich vlastní, vesnice ukrajinská. Takže ji osvobodili, ne? To je tamní obyvatelé museli vítat, ne? Nebo ne? Nebo to nebylo přátelské obyvatelstvo? Necítili se vesničané být od ukrajinských jednotek osvobozeni? Takže se cítili být předtím osvobozeni od ruské armády nebo od vojsk separatistických donbaských republik? Že by kvůli tomu, že to byli ukra-

jinští občané ruské národnosti? Rusky mluvící Ukrajinci?

Slyšíme ze všech stran, že je třeba osvobodit obsazené ukrajinské území. Ano, určitě. Ale chtějí být jeho obyvatelé osvobozeni?

Moc si neulevíme hypotézou, že šlo o domy opuštěné. Zásadnější je, zda je batalion bral na „naše“, nebo „jejich“. Zjevně bé je správně. Slyšíme ze všech stran, že je třeba osvobodit obsazené ukrajinské území. Ano, určitě. Ale chtějí být jeho obyvatelé osvobozeni? Jsou to přátelé, které chceme osvobodit, nebo spíše nepřátelé, proti kterým se ve skutečnosti bojuje? Ač obyvatelé Ukrajiny, přesto ti, proti kterým se vede válka? A tudíž je logicky představitelné rabování v jejich domovech? Příběh souzeného Čecha přináší více otázek, než by člověk zrovna na první pohled čekal.

Vládní strategický komunikátor Foltýn by nám určitě s těmito otázkami rád pomohl. Dnes vyjádřil svůj názor, že prý máme právo na názor, ale nemáme právo na fakta.

Myslel tím, že nemáme právo to, abychom tvrdili věci, které neodpovídají skutečnosti. Takže nemáme právo tvrdit, že Čechy jsou větší než Austrálie? A proč bychom to právo neměli mít?

Pan Foltýn má jistě právo říkat si, na co prý máme a na co nemáme právo. Ale rozhodně nemá právo nám takové právo přidělovat nebo odebírat. Spíš by si měl absolvovat nějaké doučování z dějepisu, protože sám za fakta vydává úplně nesmysly. Třeba že Krym byl součástí Turecka. Nikdy nebyl. Byl ovládnán Tatarským chanátem, který byl tureckým vazalem, ale s faktickou nezávislostí a vlastními panovníky. České království také nikdy nebylo součástí Německa, bylo jen vazalem Říše římské a národa německého, ale s velmi vysokou autonomií a vlastními panovníky.

Ale budme k němu velkorysejší, než je on k nám. Příznějme mu jeho právo na jeho osobitá fakta. Ale pokud z nich bude chtít vyvozovat oprávnění pro svůj boj proti historické debatě, pak je třeba mu vzkázat, že k tomu mu nikdo žádné právo nedal.

4. 7. 2024

Vzpomínka na prof. MUDr. Vratislava Schreiber, DrSc.

29. června uplynulo 100 let od narození významného českého lékaře a vědce prof. MUDr. Vratislava Schreiber, DrSc.

Připomínáme ho zejména z toho důvodu, že byl nejen špičkovým vědcem, ale i proto, že v závěru 90. let byl s námi v intenzivním kontaktu a pomohl nám vybudovat předchůdce IVK, Centrum pro ekonomiku a politiku (CEP).

Věnoval se celý život především endokrinologii a byl profesorem klinické fyziologie. Řadu let působil jako proděkan Fakulty všeobecného lékařství v Praze a také jako prorektor Univerzity Karlovy. Vedl Laboratoř pro endokrinologii a metabolismus na 3. interní klinice Fakulty všeobecného lékařství. Byl zakládajícím

členem Učené společnosti ČR a dlouholetým předsedou České endokrinologické společnosti ČLS JEP.

Zanechal po sobě rozsáhlé vědecké dílo, desítky odborných knih a stovky vědeckých statí. Zabýval se i obecnějšími otázkami medicíny a jejího místa ve společnosti. V roce 2003 obdržel od prezidenta Klause za své celoživotní dílo státní vyznamenání – Medaili za zásluhy.

Prof. Vratislav Schreiber byl od založení Centra pro ekonomiku a politiku v roce 1998 do poloviny roku 2002 členem jeho správní rady a vždy byl příznivcem a podporovatelem myšlenek a aktivit CEPu a později IVK. Zemřel 14. listopadu 2015.

Jiří Weigl, 29. 6. 2024